

Bible – Starý zákon I.

Komentář k dílu :

Bible má 2 základní části.

První je hebrejský Starý zákon, jenž je uznáván Židy. Židé však této části říkají Pentateuch (je tvořen pěti knihami Mojžíšovými), můžeme se také setkat s pojmem tóra. Druhou základní částí je křesťanský Nový zákon, uznáván pouze křesťany. Postupem času se složení bible měnilo, až se ustálilo na podobě, která je respektována jak katolíky, tak evangelíky.

Základními částmi Starého zákona jsou : Genesis, Exodus, Leviticus, Numeri, Deuteronomium (tzv. Pentateuch – 5 knih Mojžíšových). Obsahuje také knihy historické, básnické a mudroslovné (např. Žalmy, Přísloví, Píseň písní) a knihy prorocké (např. Jeremiáš, Jonáš).

První kniha Mojžíšova – Genesis : Adam a Eva

Komentář k ukázce :

Po stvoření světa Bůh stvořil nejprve Adama (hebrejské slovo Adam znamená „člověk“). Aby nezůstal sám, vytvořil ženu.

2,18 I řekl Hospodin Bůh: "Není dobré aby člověk byl sám. Učiním mu pomoc jemu rovnou"

2,19 Když vytvořil Hospodin Bůh ze země všechnu polní zvěř a všechno nebeské ptactvo, přivedl je k člověku, aby viděl, jak je nazve.

2,20 Člověk tedy pojmenoval všechna zvířata a nebeské ptactvo i všechnu polní zvěř. Ale pro člověka se nenašla pomoc jemu rovná.

2,21 I uvedl Hospodin Bůh na člověka mrákotu, až usnul. Vzal jedno z jeho žeber a uzavřel to místo masem.

2,22 A Hospodin Bůh utvořil z žeber, které vzal z člověka ženu a přivedl ji k němu.

2,23 Člověk zvolal: "Toto je kost z mých kostí a tělo z mého těla! Ať mu ženou se nazývá, vždyť z muže vzata jest."

2,24 Proto opustí muž svého otce i matku a přilne ke své ženě a stanou se jedním tělem.

2,25 Oba dva byli nazí, člověk i jeho žena, ale nestyděli se.

3,1 Nejzchytralejší ze vší polní zvěře, kterou Hospodin Bůh učinil, byl had. Řekl ženě: "Jakže, Bůh vám zakázal jíst ze všech stromů v zahradě?"

3,2 Žena hadovi odvětila: Plody ze stromů v zahradě jíst smíme.

3,3 Jen o plodech ze stromu, který je uprostřed zahrady Bůh řekl: 'Nejezte z něho, ani se ho nedotkněte abyste nezemřeli '"

3,4 Had ženu ujišťoval: "Nikoli nepropadnete smrti.

3,5 Bůh však ví, že v den kdy z něho pojíte otevrou se vám oči a budete jako Bůh znát dobré i zlé."

3,6 Žena viděla, že je to strom s plody dobrými k jídlu, lákavý pro oči, strom slibující vševědoucnost. Vzala tedy z jeho plodů a jedla, dala také svému muži, který byl s ní, a on též jedl.

3,7 Oběma se otevřely oči: poznali, že jsou nazí. Spletli tedy fíkové listy a přepásali se jimi.

3,8 Tu uslyšeli hlas Hospodina Boha procházejícího se po zahradě za denního vánku. I ukryli se člověk a jeho žena před Hospodinem Bohem uprostřed stromů v zahradě.

3,9 Hospodin Bůh zavolal na člověka: "Kde jsi?"

3,10 On odpověděl. "Uslyšel jsem v zahradě tvůj hlas a bál jsem se. A protože sem nahý, ukryl jsem se."

3,11 Bůh mu řekl: "Kdo ti pověděl, že jsi nahý? Nejedl jsi z toho stromu, z něhož jsem ti zakázal jíst?"

3,12 Člověk odpověděl: "Žena, kterou jsi mi dal aby při mně stála, ta mi dala z toho stromu a já jsem jedl "

3,13 Proto řekl Hospodin Bůh ženě: "Cos to učinila?" Žena odpověděla: "Had mě podvedl a já jsem jedla."

3,14 I řekl Hospodin Bůh hadovi: "Protože to učinil, buď proklet, vyvržen ode všech zvířat a ode vši polní zvěře. Polezeš po břiše, po všechny dny svého života žrát budeš prach.
3,15 Mezi tebe a ženu položím nepřátelství, i mezi símě tvé a símě její. Ono ti rozdrtí hlavu a ty jemu rozdrtíš patu."
3,16 Ženě řekl: "Velice rozmnožím tvé trápení i bolesti těhotenství syny budeš rodit v utrpení budeš dychtit po svém muži ale on nad tebou bude vládnout."
3,17 Adamovi řekl: "Uposlechl jsi hlasu své ženy a jedl jsi ze stromu, z něhož jsem ti zakázal jíst. Kvůli tobě nechť je země prokleta; po celý svůj život z ní budeš jíst v trápení.
3,18 Vydá ti jenom trní a hloží a budeš jíst polní byliny.
3,19 V potu své tváře budeš jíst chléb, dokud se nenavrátiš do země, z níž jsi byl vzat. Prach jsi a v prach se navrátiš."
3,20 Člověk svou ženu pojmenoval Eva (to je Živa) protože se stala matkou všech živých.
3,21 Hospodin Bůh udělal Adamovi a jeho ženě kožené suknice a přioděl je.
3,22 I řekl Hospodin Bůh: "Teď je člověk jako jeden z nás zná dobré i zlé. Nepřipustím, aby vztáhl ruku po stromu života, jedl a byl živ navěky."
3,23 Proto jej Hospodin Bůh vyhnal ze zahrady v Edenu, aby obdělával zemi, z níž byl vzat.
3,24 Tak člověka zapudil. Východně od zahrady v Edenu usadil cheruby s míhajícími se plamenným mečem, aby střežili cestu ke stromu života.

Otázky :

1. Jak stvořil Bůh ženu?
2. Jaký příkaz muž a žena porušili?
3. Jaký následoval trest?

Kain a Ábel

Komentář k ukázce :

Synové Adama a Evy. Kain se věnoval zemědělským činnostem a jednou přinesl Bohu obětní dar ze své úrody. Bůh však přijal pouze dary mladšího Abela, který byl pastýřem ovcí.

4,1 I poznal člověk svou ženu Evu a ta otěhotněla a porodila Kaina. Tu řekla: "Získala jsem muže u tím Hospodina."
4,2 Dále porodila jeho bratra Ábela. Ábel se stal pastýřem ovcí, ale Kain se stal zemědělcem.
4,3 Po jisté době přinesl Kain Hospodinu obětní dar z plodin země.
4,4 Také Ábel přinesl oběť ze svých prvorozených ovcí a z jejich tuku. I shlédl Hospodin na Ábela a na jeho obětní dar,
4,5 na Kaina však a na jeho obětní dar neshlédl. Proto Kain vzplanul velikým hněvem a zesinal v tváři.
4,6 I řekl Hospodin Kainovi: "Proč jsi tak vzplanul? A proč máš tak sinalou tvář?"
4,7 Což nepřijmu i tebe, budeš-li konat dobro? Nebudeš-li konat dobro, hřích se uvelebí ve dveřích a bude po tobě dychtit; ty však máš nad ním vládnout."
4,8 I promluvil Kain ke svému bratru Ábelovi . . . Když byli na poli, povstal Kain proti svému bratru Ábelovi a zabil jej.
4,9 Hospodin řekl Kainovi: "Kde je tvůj bratr Ábel?" Odvětil: "Nevím. Cožpak jsem strážcem svého bratra?"
4,10 Hospodin pravil: Cos to učinil! Slyš, prolitá krev tvého bratra křičí ke mně ze země.
4,11 Budeš nyní proklet a vyvržen ze země která rozevřela svá ústa, aby z tvé ruky přijala krev tvého bratra.
4,12 Budeš-li obdělávat půda už ti nedá svou sílu. Budeš na zemi psancem a štvancem."
4,13 Kain Hospodinu odvětil: "Můj zločin je větší, než je možno odčinit.

4,14 Hle, vypudil jsi mě dnes ze země. Budu se muset skrývat před tvou tváří. Stal jsem se na zemi psancem a štvancem. Každý kdo mě najde, bude mě moci zabít."

4,15 Ale Hospodin řekl: "Nikoli, kdo by Kaina zabil, bude postižen sedmeronásobnou pomstou." A Hospodin poznamenal Kaina znamením, aby jej nikdo kdo ho najde nezabil.

4,16 Kain odešel od tváře Hospodinovy a usadil se v zemi Nódu, východně od Edenu.

Otázky :

1. Jakou lidskou vlastnost projevil Kain při bratrovraždě?
2. Jak byl Kain potrestán?

Noemova archa, potopa světa

Komentář k ukázce :

Noe je z Kainova rodu a ve chvíli, kdy se Bůh rozhodne zničit svět pro jeho špatnost, je se svým rodem jediným, kdo se může zachránit.

7,1 I řekl Hospodin Noemu: "Vejdí ty a celý tvůj dům do archy, neboť vidím, že ty jsi v tomto pokolení jediný můj spravedlivý.

7,2 Ze všech zvířat čistých vezmeš s sebou po sedmi párech, samce se samici, ale ze zvířat, která nejsou čistá, jen po páru, samce se samici.

7,3 Také z nebeského ptactva po sedmi párech, samce a samici, aby zůstalo naživu potomstvo na celé zemi,

7,4 neboť již za sedm dní sešlu na zemi déšť který potrvá čtyřicet dní a čtyřicet nocí. Smetu z povrchu země vše, co povstalo, co jsem učinil."

7,5 Noe udělal všechno, jak mu Hospodin přikázal.

7,6 Šest set let bylo Noemu, když nastala potopa, vody na zemi.

7,7 Před vodami potopy vešel Noe a s ním jeho synové i jeho žena a ženy Jeho synů do archy.

7,8 Z čistých zvířat i ze zvířat, která nejsou čistá, z ptactva i ze všeho, co se plazí po zemi,

7,9 vždy po páru vešli samec a samice k Noemu do archy, jak mu Bůh přikázal.

7,10 Po sedmi dnech pak pronikly na zemi vody potopy.

7,11 V šestistém roce života Noeho, sedmnáctý den druhého měsíce, se provalily všechny prameny obrovské propastné tůň a nebeské propusti se otevřely.

7,12 Nad zemí se strhl lijavec a trval čtyřicet dní a čtyřicet nocí.

7,13 Právě toho dne vešli Noe i Šém, Chám a Jefet, synové Noeho, i žena Noeho a tři ženy jeho synů s nimi do archy,

7,14 oni i všechna zvířata rozmanitých druhů, všechn dobytek rozmanitých druhů, všichni plazící se zeměplazi rozmanitých druhů i všechno ptactvo rozmanitých druhů, každý pták, každý okřídlenec.

7,15 Vešli k Noemu do archy vždy pár po páru ze všeho tvorstva, v němž je duch života.

7,16 Vcházeli, samec a samice ze všeho tvorstva, jak mu Bůh přikázal. A Hospodin za ním zavřel.

7,17 Potopa na zemi trvala čtyřicet dní, vod přibývalo, až nadnesly archu, takže se zdvihla od země.

7,18 Vody zmohutněly a stále jich na zemi přibývalo. Archa plula po hladině vod.

7,19 Vody na zemi převelice zmohutněly, až přikryly všechny vysoké hory, které jsou pod nebesy.

7,20 Do výšky patnácti loket vystoupily vody, když byly přikryty hory.

7,21 A zahynulo všechno tvorstvo, které se na zemi pohybuje, ptactvo, dobytek i zvířata a také všechna na zemi se hemžící havěť, i každý člověk.

7,22 Všechno, co mělo v chřípích dech ducha života, cokoli bylo na suché zemi, pomřelo.

7,23 Tak smetl vše, co povstalo, co bylo na povrchu země: od lidí až po zvířata, po plazy a nebeské ptactvo, a bylo smeteno ze země. Zachován byl pouze Noe a to, co s ním bylo v arše.

7,24 Mohutně stály vody na zemi po sto padesát dnů.

8,1 Bůh však však pamatoval na Noeho i na všechnu zvířata a všechn dobytek, který s ním byl v arše. Způsobil,

že nad zemí zavanul vítr, a vody se uklidnily.

8,2 Byly ucpaný prameny propastné tůň i nebeské propusti a byl zadržen lijavec z nebe.

8,3 Když přešlo sto padesát dnů, začaly vody ze země ustupovat a opadávat,

8,4 takže sedmnáctého dne sedmého měsíce archa spočinula na pohoří Araratu.

8,5 A vody ustupovaly a opadávaly až do desátého měsíce; prvního dne desátého měsíce se objevily vrcholky hor.

8,6 Když pak přešlo čtyřicet dnů, otevřel Noe v arše okno, které udělal,

8,7 a vypustil krkavce; ten vylétával a vracel se, dokud se vody na zemi nevysušily.

8,8 Pak vypustil holubici, kterou měl u sebe, aby viděl, zda vody z povrchu země ustoupily.

8,9 Holubice však nenalezla místo, kde by její noha mohla spočinout, a vrátila se k němu do archy, neboť vody dosud pokrývaly povrch celé země. Vztáhl tedy ruku, vzal ji a vnesl ji k sobě do archy.

8,10 Čekal ještě dalších sedm dní a znovu vypustil holubici z archy.

8,11 A holubice k němu v době večerní přilétla, a hle, měla v zobáčku čerstvý olivový lístek. Tak Noe poznal, že vody ze země ustoupily.

8,12 Čekal ještě dalších sedm dní a opět vypustil holubici; už se však k němu zpátky nevrátila.

8,13 Léta šestistého prvního, první den prvního měsíce, začaly vody na zemi vysychat. Tu Noe odsunul příklop archy a spatřil, že povrch země osychá.

8,14 Dvacátého sedmého dne druhého měsíce byla země suchá.

Otázky :

1. Kolik zvířat vzal Noe do archy?
2. Co si představuješ pod slovem archa?
3. Kdy došlo k potopě světa?
4. Jak dlouho potopa trvala?
5. Našel bys vyobrazení potopy v jiné knize, popř. na internetu?

Stavba Babylonské věže :

Komentář k ukázce :

Když se lidé naučili pálit cihly, ve své pýše se rozhodli, že si ve svém městě postaví věž dosahující až do nebes k samotnému Bohu.

11,1 Celá země byla jednotná v řeči i v činech.

11,2 Když táhli na východ, našli v zemi Šineáru pláň a usadili se tam.

11,3 Tu si řekli vespolek: "Nuže, nadělejme cihel a důkladně je vypalme." Cihly měli místo kamene a asfalt místo hlíny.

11,4 Nato řekli: "Nuže, vybudujme si město a věž jejíž vrchol bude v nebi. Tak si učiníme jméno a nebudeme rozptýleni po celé zemi."

11,5 I sestoupil Hospodin, aby zhlédl město i věž, které synové lidští budovali.

11,6 Hospodin totiž řekl. "Hle, jsou jeden lid a všichni mají jednu řeč. A toto je teprve začátek jejich díla. Pak nebudou chtít ustoupit od ničeho, co si usmyslí provést.

11,7 Nuže sestoupíme a zmateme jim tam řeč, aby si navzájem nerozuměli."

11,8 I rozehnal je Hospodin po celé zemi, takže upustili od budování města.

11,9 Proto se jeho jméno nazývá Babel (to je zmatek), že tam Hospodin zmátl řeč veškeré země a lid rozehnal po cele zemi.

Otázky :

1. Čím Bůh potrestal počínání lidí?
2. Našel bys v jiném umění motiv Babylonské věže?

Hebrejský text – čteme zprava doleva

Posvátná hora Ararat, kde přistál Noe

Použitá literatura : Ekumenický překlad Bible, Praha 2000